

Iktatószám	Budapestre vonatkozó újságcikkek			Osztályozás
				Tárgy 333.32
Szerző	Cím <i>Községi lakáspolitikai feladatai és lakásügyi hivatal.</i>			Hely
	Forrás: <i>Pesti napló</i>			Idő "1909"
	Bp.	1909 XI/28	(Köt. v. füz.)	Személy
	(Hely)	(Idő)		Helyszám

FŐVÁROS.

A községi lakáspolitikai feladatai és a lakásügyi hivatal.

— Előadás a Közgazdasági Társaságban. —

Dr. Ferenczi Imrét ez év elején dr. Bárczy István polgármester a külföldi nagyvárosok lakáspolitikájának és lakásügyi intézményeinek tanulmányozásával bizta meg, jelenleg pedig a székesfővárosban felállítandó lakásügyi hivatal tudományos előmunkálatait végzi. Dr. Ferenczi közel félesztendő, Európa minden művelt államára kiterjedő tanulmányának eredményeit értékesítette a Közgazdasági Társaságban ma este tartott előadásában, amelyben a lakáskérdés jelenlegi állásával és a főváros lakáspolitikai feladataival foglalkozott.

Az előadás bevezetésében rámutatott dr. Ferenczi arra, hogy a megelőző évtizedekben is jórészt azért nem került a komoly és gyökeres lakásreformra a sor, mivel mielőtt némileg kedvezőbb építőipari viszonyok követték a lakásinséget, megszűnt a lakáspolitikai iránt az érdeklődés és a hatóság messzebbmenő lakásügyi terveit mindannyiszor sutbadóbták. Őva int attól, hogy a székesfőváros jelenleg ismét elejtse lakásprogramjának elvi részeit azért, mivel az építkezés némileg föllendült. Az előadó számszerűleg igazolja, hogy 1909. május 1-től 1910. augusztus 1-ig keletkező új lakások alig lesznek elégségesek a népesség szaporulata folytán fellépő új lakáskereslet kielégítésére. Még azzal sem érhetjük be, hogy ismét normális lakáspolitikai viszonyokhoz jussunk. Pedig ennek eléréséhez is a kinu-

tatott új lakásokon kívül további kerek ötezer lakásra volna szükség. Nekünk azonban azt a célt kell folyton szem előtt tartanunk, hogy az európaszerte páriát ritkító budapesti lakászsufaltságnak és ágyarárásnak legalább legszélsőbb kinövéseit is kigyomláljuk. A 90-es években nem volt egyetlen esztendő, amelyben egy évben 10.000-nél kevesebb új szoba (most is annyiról van szó) ne keletkezett volna, sőt 1906—1909-ben az évi produkció 21—27.000 szoba között mozgott, de a lakásviszonyok nem javultak és egy újabb nagy lakáshiánynak mi sem vette elejét. A lakásviszonyok gyökeres orvoslására tehát csak úgy lehet reményünk, ha lakástermelésünk alapjait és városépítésünk egész mai rendszerét nagyobb szabású modern községi lakáspolitikával a gyakorlat és tudomány utmutatásai szerint újjászervezzük.

A főváros lakáspolitikájának fokozatos fejlesztése után a külföldön bevált összes lakásügyi intézményeket kell felölelnie. A községi lakáspolitikai egész épületét rá kell helyezni a lehető legtüzesebb lakáspolitikai statisztikára, amely az összes bérbeadó és újra kiadó lakások kötelező ki- és bejelentésin kell hogy felépüljön. A lakáskereslet és lakás kínálat teljes ismerete nélkül a magánvállalkozás folyton sötétben tapogatózik és a legszélsőbb végletek között mozog; a közhatalom pedig sem a magán-

lakástermelés bajait, sem a kisegítő községi lakástermelés mérvét és irányát szabatosan megállapítani nem tudja. Egészséges, gazdaságos városfejlesztő és telekpolitikát, észszerű lakásfelügyeletet sem lehet a lakáspolitikai tüzetes és folytonos ismerete nélkül folytatni. Csak az összes üres lakások állandó nyilvántartása alapján lehet a lakáskeresők jogos igényeit teljes mértékben kielégítő községi lakásközvetítést

folytatni. Azt a csekély fáradságot, amelyet a be- és kijelentési kötelezettség a háztulajdonosokra hárít, teljes mértékben ellensúlyozza az az előny, hogy a székesfővárosi „Lakásértékesítő” ingyen fogja üres lakásaikat a bérbeadásig hirdetni. A tökéletes lakáspolitikai statisztika pedig meg fogja őket óvni a községi lakástermelés esetleg fenyegető túlhajtott versenyétől. A lakások gondosabb megválasztása állandóbbá fogja tenni a bérleti viszonyt, ami megtakarított hurcolkodási költségek, butorrongálás, munkaidővesztés és hirdetési költség révén magán- és nemzetgazdasági megtakarítást jelent. A lakásbérlők és bérbeadók közötti viszony javítását elő kell a hatóságnak az által is mozdítania, hogy lakásbérlői kérdésekben ingyenes jogi tanácsadót állít fel, amely a felek kérésére választott bíróságként is működik és a lakáségszégügyi panaszok elfogadására is szolgál. A modern alapon kifejelesztendő lakásfelügyeletet is e központból irányítanak. A részletes lakásbejelentő lapok szolgálnának a gyakorlati és tudományos szempontból egyaránt fontos lakáségszégügyi kataszter (casierornitaire) berendezésére.

Ezek az alapokon kívánja dr. Ferenczi a jövő Budapest tulajdonképpeni lakáspolitikáját fölépíteni. E pozitív politika legfőbb célját abban látja, hogy egyrészt a magános lakástermelés legfőbb költségeit a minimumra redukálja és a lakásprodukciónak állandó munkaképességét biztosítsa, másrészt a város egész fejlődését az összeség érdekei szerint egyenesen irányítsa. Az első célra az építési szabályzat reformja, a községi téglagyár, egy községi jelzáloghitelintézet (!) szolgálnának, végül a munkaviszonyok alkotmányos fejlesztése, az utóbbi feladatnak